د ازمېښت دولۍ

Ketabton.com

ليکوال: اجمل اتک يوسفزی

1387 لمريز، پېښور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړنې:

||||||||||||||||||||||||||||||

کتاب نوم: د ازمېښت ډولۍ

لیکوال: اجمل اټك یوسفزی

د کمپیوټر چارې: ذبیح الله "وردګ"

خپرندونه ټولنه: خښي کولتوي - ټولنه

چاپځی: پېښور

شمېر: 500 ټوکه

نېټه: 1378 لړم

د بیا خپریدا واك یې له نومورې ټولنې سره خوندي دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالـــۍ!

هغو مېندو ته چې د زمريو په څېر اتل بچي يې زېږولي او هغو پاك لمنو پښتنو پېغلو ته چې :

چا يې پلو ليدلی نه و

اوس د جمرود په غاښي ځي سرتور سرونه

ستا د مزاج علاج په طب او فلسفه کې نشته

كه د كامې شي، د بلخ نه ابن سينا به څه كړم

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

ستغ شمشاد او د تنها کو پنې

دا د عالم، شاعر او قلموال ارواښاد شهيد محمد موسى شفيق د قلم د ځيگر وينه ده. چې له \"پېغامه\" يې څڅېدلې او ما د خپلو دغو يو څو کرښو د توريو لپاره ځکه بنسټ کړه، چې شهيد شفيق پکې د شاعرانه تعلى پرځاى ځانگړې سيمې ته له نه انتساب او تړاو سره سره يې يوه سيمه ييزه يا کامه واله تعلى کړې ده شفيق شهيد وايي :

دا خو لا حکيم او نباض ابن سينا د بلخ و که د هغې کامې هم شي، چې د مراد علي صاحبزاده، علامه غلام نبي کاموي، مولوي محمد ابراهيم کاموي، مولينا خادم (د کامې د يونان اپلاتون) او ... نورو پوهانو، روحانيونو، قلموالو او شاعرانو زانگو راغلې ده، (زما محبوبې!) هم به دې څوك د دې تنکي او نازك مزاج درملنه ونه کړاى شي .

خبره ټوله د کامې راغله او پر ما باندې د ليك پور هم د داسې يوه کامه وال دى، چې کاشکې يا دى کامه وال نه واى او يا د کامې ورېښمينې ورمې زما زانگو نه واى؛ نو د دغه تنکي کامه وال قلموال پرتنسته او بوده به مې ښه په ارت مټ او د نقاد د تقدد جراحۍ له انديښنې پرته د خپل رنځړي قلم د ځبېښلې وينې رنگ وچ کړى واى، خو هغه واى چې توکل نر دى او انديښنه ښځه .

او دهغه چا په باب د قلم نيلي ته پونده ورکوم، چې د خپلې هغې بدمرغه او سياست ځپلې ټولنې يو استازى قلموال دى، چې د قلم، کتاب، ادب او فرهنگ مخ پکې د سياستونو دوه لسيزو ځپېړو داسې سور اړولى، چې شين هم شو، خو مخسورى نه شو او پرله پسې او ناستومانه فرهنگي تنده او لېوالتيا يې دا انځور وي. چې لکه د همدغه کلتوري ناخوالو درملنې ته چې سرپر زنگانه وي. چې زه يې په دې منگ کې د ادبي پرمخيون په لوبغالي کې دومره گړندى وده يوازې له خپلې ژبې او فرهنگ سره د لېونۍ او سپېلنۍ مينې له برکته بولم او وراشه (دليل) يې هغه راوړم چې ارواښاد پوهاند رشتين چې د کوربه توب پر وخت په جلال کوټ کې يوه هندوستاني پښتوپال (پرگومان) \"منوهرسنگ بترا\" ته ويلي وو .

"\مونږ چې ستا دومره درناوى کوو، دا د پښتو له برکته دى، گنېگ جلال کوټ له هندوانو ډك دى."\

احمل يوسفزى له پښتو سره سياسي مينه په وينه کې راوړې او د چا خبره په ميراث کې ورته پاتې ده، خو د پښتو ادبي فرهنگي پېريان پرې د مولينا خادم او شهيد شفيق، د کامې له \"فاقه\" راغلي دي .

اجمل يوسفزى په لږ مهال کې د ادبي هڅو د يون (سفر) ستوماني د طالبي چارواکۍ په پړاو کې وايسته، يعنې وده يې د ادب له کاله پيل شوه او د نامه او شهرت سر يې د طالبانو د باور له گرېوانه راووت، چگې په دواړو برخو کې پرې زمونږ باور دى، چې خپله لار به نه ورکوي .

Download from: ketabton.com

Downloaded from: ketabton.com (c) ketabton.com: The Digital Library

دلته چې تاسې زما کومې ګډې وډې پر کوم اثر لولئ، دا د هغه د لومړني اثر په توګه د ده د زېږني (ایجادي) ادب د امېل یو څو لاړونه دي، چې خپلو لوستوالو ته یې د لنډو کیسو په تار پیلي دي، ښې دي که بدې، زه پرې د خپلې څېړنې خوندیتوب بل وخت ته پرېږدم، چې دا ډېرې نازکې ښکاري، خدای مه کړه له نور مزله پاتې نه شي .

د پښتو ادب او پښتني کلتور د ښکلا او ښېرازۍ لپاره د همدغې یو اجمل بښوال د ناستومانۍ او روغمنۍ په هیله .

محمد آصف صمیم

1378-8-17

بخشي پُل، پېښور

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

د فاضل سره ډولۍ

ایکي جان اکا چې زمونږ په کلي کې تر ټولو پخوانی اوسېدونکی و د پلار تر مرګ را وروسته یې د خپل کور مشري کوله. له یوې خوا د غریبۍ او له بلې خوا د یتیمۍ او بې کسۍ سخت ژوند داسې ځپلې و چې په ځوانه ځوانی کې د یو بوډا او کمزوري سپین ږیري په څېر ښکارېده. ایکي جان اکا واده کړی و خو د خدای(ج) داسې پېرزوینه وه چې ټولې لونې یې د ده په برخه کړې وې ایکي جان اکا له لونو سره سره د زوی پلارولي ته هم ډېر لېوال و ځکه چې د خپل سترې ستومانه ژوند راحت یې د زوی په متو کې لیده، د همدې هیلې د ترسره کېدو لپاره یې له دود سره سم خپله لور د ینګر ماما زوی ته ورکړه او په بدله کې یې د ینګر ماما لور ځان ته په نکاح کړه، تر واده وروسته خدای(ج) د سپین ږېري ایکي جان اکا هیله تر سره کړه او په پرله پسې توګه یې زامن ورکړل د سپین ږیري اکا په شونډو ځوانه موسکا نڅېده او په تندي کې یې خوښیو چورلکونه او څرکونه وهل، د ایکي جان اکا د نېکو او ښو اخلاقو له مخې چې له کلیوالو سره به یې کول د خدای)ج) پدې ورکړې ټول کلیوال خوشحاله ښکارېدل، د خوښیو شېبې وې د کلیوالو په شونډو لا موسکاوې خورې وې چې په نا ببره توګه کمونستانو زمونږ په پاکه خاوره خپلې منګولې ښخې کړې او د واګو پر تخت کښېناستل له ناستې سره سم یې زمونږ په ببوزلو هېوادوالو وهل، ټکول، وژل، ژوندي خښول، بې پته کول پیل کړل او حتی له مسلمانانو نه یې په ژوندوني د نوکانو او وېښتانو ویستل پدې نامه پیل کړل چې مسلمانان ګوندې د پرنګیانو غلامان دي او برسېره پر دې یې په رنګ رنګ نورو نادودو هم لاسونه پورې کړل زمونږ مېړنی ولس چې تل یې د ښکېلاك او زبېښاك دنګې مانی ورړنګې کړي یو ځل بیا د لوی خدای(خ) د قربانۍ په ازموینه کې ورپرېوت .

ډېرو د دغې ړولهي ازموینې د بریو په هیله د خپلې خوږې خاورې پرېښودو ته زړونه ښه کړل د خپل ژوند ټول شته او پانګه یې د خدای(ج) د رضا لپاره پرېښودل او د پیغمبري(ص) سنت (هجرت) لار یې ونیوه، د دې مېړني ولس ډېر بچي د لار په اوږدو کې د سیندونو، غرونو، دښتو او ګړنګونو قرباني شول .

ایکي جان اکا چې د همدې مېړني ولس یو سپېڅلی بچی و هغه هم د خپلو پاکو احساساتو له کبله مهاجر شو. له ډېرو کړاونو، شوګیرو، لوږو تندو او در به دریو نه وروسته خدای(ج) پرې ورحمېده او په یوه کمپ کې د یوه ټوټه ځای او خېمې خاوند شو. یکي جان اکا په سپینه ږیره په نا اشنا او نابلده ملك کې د نفقې د پیدا کولو په خاطر متې راونغاړلې او د مسافرت د ترخو شپو ورځو د سباکولو په منظور یې هر راز مزدورۍ ته ملا وتړله. کله به یو ځای او کله به بل ځای په مزدورۍ پسې ورك و کله به یې په سپینه ږیره ډېر درانه، درانه کارونه هم کول او کله به داسې وخت هم و چې ورځ مزدوري په پیدا نه شوه به لوږه به یې شپې تېرولې په یکي جان اکا هغه ترخې شپې، ورځې ترېدې چې خدای(ج) یې وړوکی زوی را ځوان کړ. د اکا دغه مشر زوی چې فاضل نومېده داسې یو ناړامه او زړور ځوان و چې په همزولو کې یې سیال نه و د خدای(ج) له کړونه ځار شم له ورکوټوالي یې د هغه په رګونو او زړه کې د جهاد مینه ورځای کړې وه فاضل تر هر څه د مخه جهاد خپله دنده ګڼله او همدا و چې له زلمیتوب سره سم یې

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

ځان د خپلو هغو ورونیو څنګ ته وروړسولو چې په کامه کې د تاوده سنګرونو ساتونکي وو. فاضل چې د جهاد خوند څکلی و داسې یې بې سده کړی و چې خپل واړه ورونه، مور او اّن خپل سپین ږیری پلار یې هم هېر کړ په میاشتو، میاشتو به په سنګر کې پروت و له ډېرو ځوابونو او لیکونو وروسته به کله نا کله اړ شو د مور، پلار د لیدلو لپاره به کور ته په داسې بیړه راستنېده، چې د لږ مهال له تېرېدو وروسته به بیا له مور او پلار نه په پټه د سنګر پر لوري ستنېده .

خو له دې ټولو ستونزو سره سره د فاضل مور، پلار پدې خوښ وو، چې زوی یې د خدای(ج) تعالی سپاهي دی او د اسلام له دشمنانو سره په حقه جګړه او مقابله کوي .

یکي جان اکا د خپل پېداېښت راهیسې غمونو ځپلی و، د خپلې غم ځپلې کورنۍ د خوشحالتیا په خاطر یې فاضل ته کوژدن وکړه او خپل ټپي، ټپي زړه یې د دغو خوښیو په مرهمو جوړ کړ، ایکي جان اکا د خپلې پوره خوښۍ او راحت په خاطر د واده نېټه هم رالنډه کړه، د سودا په رانیولو یې لاس پورې کړ، اکا د فاضل او نورو دوستانو په مرسته سواد پوره کړه، خو فاضل ته خپلې هغې لېونۍ مینې چې په رګو کې یې ګرځېده د واده ټاکلې نېټې تر رارسېدو پورې په کور کښېناستلو اجازه ورنه کړه او دېخوا په شان یو ځل بیا د لنډې مودې په نیت د شین زمري په څېر د کامې په لورې لاړ پدې کې د الهي ذات پوره حکمت و. د فاضل واده ورته منظور نه و شپین ږیری اکا یو ځل بیا خدای(ج) په خپل ازمېښت کې واچوه. دا ځل بیا فاضل د خپل عادت له مخې له ډېرې زړورتیا نه کار واخیست پر کمونستانو یې برید وکړ او پر کمونستي مورچل د نېغ ختو په هڅه کې و چې بې رحمو کمونستانو دغه شازلمی د

حنظله (رض) په څېر د غلبېل غوندې سوری سوری پر ځمکه راګوزار کړ او دشهادت ویاړ یې ور به برخه کړ. د دغه ځلانده لمر په پرېوتو پر ټولې جبهې او چاپېریال د غم ماښام را خپور شو مجاهدینو دغه په وینو لمبېدلی او د خدای نازنین شازلمی په کټ کې واچوه او د اوښکو په څڅوب یې تر کوره بدرګه کړ. د واده په جوړ شوي مجلس یې د چمبو او سندرو پر ځای د غم او ژړا تندر را پرېوت. دهغه ځوان د غم تندر چې مور، پلار او خپلوان یې د سرې جنازې پر ځای د سرې ډولۍ په تمه وو د هغه شازلمي غم چې مور او پلار یې د سلګیو او ژړاوو پر ځای د چمبو اوازونو او سندرو ته غوږ په آّواز وو .

د دغې پېښې په لیدو سره بې کسي او بې وسي صابر او سلمان سپین ږیري اکا یو څو د غم مړې، مړې ترمې اوښکې تویې کړې او بیا یې په خوښۍ د خدای(ج) شکر پر ځای کړ. د واده لګښت یې په خپل ځوانیمرګ زوی پسې د خدای(ج) د رضا لپاره خیرات کړ.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

د ثواب اکا ارمان

ثواب ګل کاکا له ډېرو خوارۍ او غریبۍ او په تېر عمر له ډېرو کړاوونو او ستونزو نه وروسته په دې بریالی شو چې له یوې بې کسې او په پښو شلې ښځې سره نکاح وکړي. دوی په خپلو منځو کې داسې خوږه مینه کوله چې سیال یې نه و د کلي ټول خلك د دوی دې بې کچه خوږې مینې او محبت ته ګوته په غاښ وو کرونده ګرو ته به یې ښځو کروندو ته ناري او ډوډۍ وروړلې ثواب ګل کاکا به په دغو وختونو کې پخپله کور ته راتلو او په کور کې به یې سبناري کولو له ډېرې مودې وروسته خالق تعالی دوی ته یو زوی ورکړ. ثواب ګل کاکا او ښځې به یې د خپل ماشوم زوی پالنه په ډېره مینه کوله او د خپلې برکې اچې غواشیدې، مستې، پیروي او کوچ به یې پرې خوړل. د وخت په تېرېدو سره خان هم غټکی شو، پلار به یې کله ناکله په غوایانو پسې کاوه او د کولبې جلب به یې ورکوه خان ورځ په ورځ مخ په ځوانېدو. د مور او پلار د ارمانونو همدا یو ډکی و ثواب ګل کاکا چې له مودو راهیسې پدې هوس کې و چې کله به یې زوی زلمی کیږي چې واده کوژده ورته وکړي. که څه هم خان لا پوره زلمی نه و خو ثواب ګل کاکا غوښتل چې د ینګور او لمسو خاوند شي. له خپلې شلې ښځې سره یې سلامشورې کولې چې د خان لپاره د خپل ګاوندي په لور (ښاپېرۍ) چې د خان هم خوښې ده جرګه وکړي یوه ورځ ثواب ګل کاکا له موقع نه ګټه پورته کړه او خپل ګاوندي ته یې په جومات کې د لمانځه له ادا کولو وروسته کله چې خلك ټول خواره شول رایاده کړ، له اسلم نه یې د خان او ښاپېرۍ د ګډ ژوند غوښتنه وکړه له لږ ځنډ وروسته یې وویل خبره خودې ښه ده خان ډېر کاریګر او ښه هلك دی خدای(ج) شته زما هم خوښېږي او رضا مې ده خو مطلب دا چې تا ته خو ښه جوته ده هر څوك چې ماته د پښتو په حساب زما له تربورانو نه زیات ولور راکړي کوم چې هغوی په خپلو لوڼو اخیستی دی بس لور مې د هماغه ده او ته خو زمونږ خپل سړی یې که دغه شرط پوره کولی شې زما رضا ده خو ثواب خانه تا سره چېرته دومره وس شته او که وي دغه تور توتان له تاقربان.

ثواب ګل کاکا کور ته راغی خان او د هغې مور ته یې ټوله کیسه وکړه خان وویل پلار جانه ښه ده ته خپله کرونده سنبالوه زه به لاړ شم او په ښار کې به چېرته نوکري پیدا کړم څه به داشي څه به هغه بیا که د خدای(ج) رضا وي کار به راجوړ کړو خان چې کله مسافري هم نه وه کړې او نه یې څوك پېژندل یو دوه اونۍ یې په جوماتو کې او نورې ورځې یې په یوه او بل ځای کې تېرې کړې، له ډېرو کړاونو وروسته د خپل یو کلیول په مرسته په یوه روغتون کې د څوکېدارۍ په دنده وګمارل شو پلار به یې وخت ناوخته پوښتنه کوله ډېره موده تېره شوه یو څه پیسې یې په ډېرې سختې لړمون خوړینۍ او بې خوبیو لاس ته راوړې، کلي ته راغی مور یې له یوې خوا ډېره خوشحاله او له بل پلوه دا چې د زوی رنګ یې ژېړ او د مخ هډوکي یې وچ وچ راوتلي، چاودلې شوندې او د خوارې څېرې په لیدو سره یې ډېره خواشینې او ژړغونې ښکارېده ورځ یې په پوښتنو پیګنو، ژړا او موسکا تېره شو، شپه راغله د ثواب ګل کاکا او ښځې یې هېڅ وار نه کېده او غوښتل یې چې د ستي د اسلم اکا کور ته له یو څو سپینږیرو سره ولاړ شي ولور معلوم کړي او دسمال راوړي خو له ډېرې بیړې او تلوار سره سره یې پدې سلا راغله چې سبا ته که خدای(ج) خیر کړ د مازیګر

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

له لمانځه وروسته به ثواب ګل کاکا د سپين ږيرو سره د اسلم اکا کرو ته ولاړ شي او د سپين ږيرو له خبرو اترو او جرګو وروسته به ترې دسمال راواخلي .

خان چې سترې شوی و په وخت خپل کټ ته وخوت له يوې شېبې چرتونو او خيالونو وروسته يې سترګې خوږې شوې او خوب پرې غلبه وکړه له ډېرې خوښۍ او هيجانۍ نه ګهيځ وختي ثواب ګل کاکا او مانديڼه يې له ډيرو اُميدونو او هيلو سره يو ځای راپاڅېدل په ډېره مينه د يوه دسترخوان په څندو کې راټول او د چای په څښکلو يې پيل وکړ خان لا پيالې ته شونډې نه وې نږدې کړې چې په کلي کې د ټوپکو ډزې شوې. دوی هم په ډېره بيړه له کوره رابهر شول چې وګوري څه پېښه ده، ثواب ګل کاکا د سپين ږيرو سره له روغبړ نه وروسته پوښتنه وکړه خدای(ج) دې خير کړي څه پېښه ده؟ يو ډزې کوونکي ځوان غږ کړ د اسلم اکا کور نه مو دسمال واخيست خپله لور يې زما ورور عجب ګل ته ورکړه، د همدې غږ په اورېدو سره د خان سره په چورلېدو شو پر ځمکه راپرېوت او تندی يې په خنډينه ډېره ولګېد، حال يې بل شان شو د تن جامې يې څېرې او يو غږ به يې له خولې پورته کېده چې ای وروره ای وروره او بالاخره هغه نازولې شازلمی لېونی به بيا د کلي ماشومانو په ډبرو او لوټو ويشته.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

د کونډې واده

له څو ورځو راهیسې هلته جرګې او مرکې روانې وې ډله ډله سپین ږیري به کېناستل پاڅېدل او کله به د زلمي سپین سرې مور هم تله راتله ، خو خبرو څه پایله نه ورکوله، کله به یې ورته یوه پلمه او کله بله کوله د زلمي پلار هم په خپل قام کې هېڅ داسې څوك پرېنښودل چې یوځل یې د مرکچي په توګه د هغوی کور ته نه وي بیولي احمد کاکا خپله همدا یوه خبره بیابیا هرې جرګې او ډلې ته کوله چې مونږ هم د ناوې غوښتونکي یو خو د زلمي پلار دا نه منله ویل یې چې زما لور ستاسې حیا او ناوې ده خو لا وړه ده سږ کال مونږ ته واده راکړئ او کال ته که د خیره ژوندي وو تاسې خپل واده وکړئ ځکه چې ملالۍ لا وړه ده خو بالاخره وروسته له ډېرو جرګو، شرطونو او د سپین ږېرو د ضمانتونو احمد کاکا دې ته راضګي کړ چې واده ورکړي د زلمي په کورنۍ بې وخته اختر شو، سم د ستي یې د سودا په رانیولو پیل وکړ خورنې او نږدې خپلوان یې له پرېکون نه څو ورځې مخکې راوغوښتل په دېرو، حجرو کې د منګیو او ربابونو اوازونه پورته شول اتڼونه پیل شول د کور نه هم د چمبو اوازونه راتلل په کلي کې د ماشومانو میلې او شور ماشور شو او خدای د دوکاندار بابا د سودا د خرڅلاو لپاره د ماشومانو قافلې را ماتې کړې د جمعې ورځ د نکاح ورځ وټاکل شوه چې په دغه وخت کې زلمی له خپلو ملګرو سره د جهاد سنګر ته تللی و ماما یې سم د لاسه جبهې ته لیك واستوه او لیکلي یې وو چې زلمی دې تر پنجشنبې حتمي ځان کور ته راورسوي چې د جمعې ورځ د ډولۍ ورځ ده به همدغه شپه چې لا لیك نه و رسېدلی د روسانو ډېره لویه قوه راغله مجاهدینو ورباندې د تکبیرنو په شور او زوږ او په ښه مېړانه غزا پیل کړه. مجاهدین چې ټول 21 تنه وو د خدای پاك په مینه مست او داسې بېخوده وو چې د مرګ او ژوند خو ورسره هېڅ خیال نه و. مازیګر جګړه پیل شوه تر چرګ بانګه جګړه ورو، رو سړه شوه او تر سهاره قوه درې ورې شوه، کوم ټانګ نیم چې روغ پاتې و ایله په تېښته بریالي شول له ډېرو ټانکونو نه لوګې پورته کېدل په هر ځای کې روسان په وینو کې

لت پت مړه پراته وو. درې تنه ټپي شوي روسان ژوندي ونیول شول او پاتې نور په تېښته تښتېدلي وو، خو الوتکو لا د باران په څېر بمونه اورول. مجاهدینو له خپلو سنګرونو نه د میدان په لوري د زمریو په شان رادانګلې او په نوراني مخونو کې یې خوښۍ او خوشالۍ موجونه وهل او د یرغلګرو پر کالبوتو او جسدونو ګرځېدل د خوښییو زوږ او تکبیرونه وو یو بل ته یې مبارکۍ ورکولې. یو څه موده لا تېره نه وه چې د زمري تر غوږو زګیروي او ستمونه شول په ډېرې بیړې او هیبت سره یې د خور پر لورې وروځغاسته نورو مجاهدینو هم منډې کړې ګوري چې هلته سیلاني او نور ګلاب دواړه ټپیان پراته دي په دې وخت کې قومندان پوښتنه وکړه چې نور څوك خو زمونږ په ډله کې کم نه دي ناڅاپه د کوچې پام شو او سم د لاسه یې غږ کړ اخ زلمی نه ښکاري لکه چې شهید شوی وي هلې ویې لټوی لږ وخت لا تېر نه و چې یو مجاهد چیغې کړې هلئ ای زر شئ راشئ زلمی دا دی. په همدې وخت کې د زلمي په خوله کې وروستۍ سلګۍ وه چې د قومندان تر زنګون یې ورسوله. مجاهدینو په کټ کې واچوه اود کور په لور یې جنازه روانه کړه، کله چې کلي ته نږدې شول له ورایه مجاهدیو په دېرو کې د وګړیو ګنه ګوڼه ولیده مجاهدیو فکر وکړ

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

چې کونډې کلیوال د زلمي له شهادت څخه خبر شوي دي کلي ته چې لږ نور هم را نږدې شول د چمبو غږ يې تر غوږو شو په دغه وخت کې چې د زلمي پلار برکلي ته په نايي (ډم) پسې تللی و په پټيو کې راروان و ناڅاپه يې پردوی نظر شو په بيړه بيړه يې ځان د دوی خوا ته راورسوه او په بيړه يې پوښتنه وکړه چې دا شيهد څوك دی؟ له پوښتنې سره سم يو مجاهد چې دا يې نه پېژنده چې کونډې د زلمي پلار دی ويې ويل کاکا دا د شهيد زلمي جنازه ده! پلار يې د دې غږ د اورېدو سره سم له ولاړې نه پر ځمکه راولوېد نورو مجاهدينو چې دا يې پېژنده غږ يې کړ دا د زلمي پلار دی په دغه وخت کې د ديرې ناستو خلکو هم رامنډې کړې شهيد يې د ګاونډي کور ته يووړ د خيرات او قبر کار يې د کلي خلکو تر سره کړ، تر ډېره وخته د شهيد په کور کې ماتم جوړ و .... ورځې اونۍ او مياشتې په منځ کې تېرې شوې که څه هم د زلمي غم د هېرېدو نه و خو خدای(ج) انسان ته تسکين ورکوي، د زلمي کشرى ورور بريالی چې هغه خواره کی هم د هجرت تنګسو او ناخوالو زېښلی و مدام به ناورغه و او د مور او پلار د اُميدونو يوازينی ډکی و .

دغه وخت چې ډېره موده په منځ کې وتې وه احمد کاکا د خپل زوی زېږ ګل د واده په هکله د زلمي د پلار پسې تلو راتلو مشرانو پرېکړه وکړ چې د زلمي کونډه دې د هغه ورور بريالي ته په نکاح شي. بالاخره د دواړو د ودونو پريکون وشو، د ډوليو د بدلولو ځای هم د جرګې مشرانو وټاکه. وروسته له اوږدې مودې يو ځل بيا د شهيد زلمي په کورنۍ کې خوشالي شوه له کوزې باندې نه هم د چمبو اوازونه راتلل د پخوا په شان بيا په کلي کې د ماشومانو هاها شروع شوه. شپه تېره شوه سهار وختي مانځه مهال هر څوك خپل کار ته ودرېد. تر لمر څرك پورې آلوګان، غوښه او پياز پاك او باندې شول او وريجې هم باندې شوې، د لمر تر راپورته کېدو وروسته د مېلمنو راتګ پيل شو د کلي خلکو دېرې اوپاشي کړې وې اوپه ترتيب سره يې کټونه اچولي وو، بالښتونه په کې پراته وو د ډوډۍ پروګرام په ښه شان سره پيل شو او کليوالو ټول مېلمانه په قدر او عزت سره وپالل، ټاکلی وخت چې رانږدې شو د ولس خلکو شاوو (زوم) او ډولۍ راوويسته، پښتنو زلمو هم خپلې ټوپکې او له کارتوسو ډکې کردنۍ تر ملا وو وتړلې او په اتڼونو شور او زوږ سره کله له شاوونه مخکې او کله وروسته د ټاکلي ځای په لور له خپلې ډولی سره روان شول، په همدې هاّ هاّ کې دوی د ملك کا کا ژرندې ته نږدې شول، احمد کاکا دوی لږ پخوا ټاکلي ځای ته رارسېدلي وو. د دوی په ليدو سره جوخت يې د خوښيو په ډزو لاس پورې کړ، د بريالي ملګرو هم د پښتو دود له مخې د هغوی ډزې بردګه کړې په دغه وخت کې چې ګلاب د چرسو چلم څکولی و غرق نشه و او سترګې يې د خونکارانو په څېر سرې، سرې وې او په د ډزو يې پيل وکړ، په لاسونو کې يې د مه نه وه د تومانچې خوله ترې را ټيټه شوه، بريالی په سرولګېد او پر ځمکه راپرېوت .

جلالکوټ 1373 / 29 /مرغومی

Download from: ketabton.com

Downloaded from: ketabton.com

د ازمیښت ډولۍ

وايې چې د یو ملك پاچا چېګ زامن يې نه درلودل او ډېرې لوڼې يې درلودې اّوازه شوه، چې پاچا ناروغه شوی او دا يې د خپل خدای(ج) سره ژمنه وکړې، که ښه شو؛ نو خپله کشرۍ لور چې ډېره پرې ګرانه ده د نذارنې په توګه په يوه سره ډولۍ کې کښېنوي ناوې به يې کړي او په صحرا کې به يې ډولۍ کېږدي او هر څوك چې پرې راپېښ شو هغه ته به يې په نکاح کړي او د خپلې پاچاهۍ واګې به ورته وسپاري خلکو چې دا اوازه واورېده، ټول زاړه او ځوانان له کورونو څخه د صحرا په لوري د ډولۍ په لټه کې شول، پلار له زوی نه، زوی له پلار نه او ورور له وروره يو له بله په بيړه، بيړه د ډولۍ په لټه کې مخکې کېدل، شاړې او صحراوې د ميړو په څير له خلکو نه ډکې شوې لږ وخت لا تېر نه و چې ځينو له وريه سور شال\"سره بنارسۍ\" وليده منډې شوې، هر يو چې به مخکې شو نورو به ټينګ کړ او ځان په يې ترې مخکې کاوه نورو، چې دا ګڼه ګوڼه وليده، پوه شول، چې د ډولۍ ځای همدا دی، لنډه دا چې ټولو ډولۍ وليده، هېڅا نه غوښتل چې بل ترې مخکې شي، په خپلو کې په جګړه شول، هېڅ يو ډولۍ ته نه شولنډېدای، يو چې به لنډ ورغی نورو به پرې توپ کړ، وهل، ټکول به يې وکړل او ټول به د يو بل له لاسه د مرګي ښکار شول. د ډولۍ په شاوخوا کې دومره ډېر شازلمي، زاړه او سپين ږيري ډولۍ ته د رسېدو په تمه ښکار شول، چې هېڅ اټکل يې نه کېده، ان تر دې نيږدې وهْ چې د ټول قام نارينه وګړي تباه شي خو پاچا چې دغه کار د خپل قام د ازمېښت لپاره کړی و دا يې نه ګڼله، چې ګوندې قام دې دومره بې اندازې د واګو او واك دومره تږی وي چې پلار دې زوی او ورور دې ورور قتل کړي .

خو پاچا بيا هم په وخت له ډېر قوت نه کار واخيست، لښکرې يې تيارې کړې او د ازمېښت هغه تشه ډولۍ يې په ډېرو مشکلاتو له ډاګه راپورته کړه او خلکو ته يې وښودل چې په ډولۍ کې هېڅ نه شته او د خپل قوم انصاف او ايماندري ورته په ډاګه جوته شوه .

1374زمرى 4، لره پښتونخوا

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

د ځان قاتل

دخدای(ج) کرو ته ځینې وخت سړی حیران شي په رښتیا چې هر څه ورکړه راکړه د هغه (ج) په اختیار کې دي او که د همدې مهربانه پاچا رحم نه وای؛ نو د فیروز غونډې د غریب سړي زوی چېرته کولای شول چې په لیك او لوست برلاسی شي فیروز که څه هم د کونډې زوی و او له ورځنیو ستونزو سره لاس او ګرېوان و خو له دې سره یې بیا هم لیك او لوست ته شا نه کړه او له ډېرو ستونزو او ناخوالو سره یې وکړای شول چې له ښوونځي نه په خورا لوړه درجه فارغ شي تر فراعت وروسته فیروز غوښتل چې لوړې زده کړې هم وکړي، خو د ورپېښو ستونزو له مخې یې ونه کړای شول چې دوام ورکړي له ډېرو منډو ترړو عریضو او ستومانیو وروسته په یوه اداره کې د مامور په توګه وګمارل شو، د فیروز رتبې ورځ په ورځ د هغه د ځانګړي استعداد او پوهې له مخې چې خدای پاك ورکړی و لوړېدې د فیروز غمونه او کړاوونه سپك شول او هم یې په تیاره قسمت کې د خوشالۍ او خوښۍ لمر په پړقاشو او د شپو ورځو په تېرېدو یې ژوند هم په ښه کېدو شو .

او له خپلې یوې پېغلې همکارې سره یې خپل ژوند شریك کړ، دوی به هر سهار په ډېره مینه او خوښۍ سره یو ځای دفتر ته تلل، له رسمیاتو وروسته به هم یو ځای کورته راستنېدل، تر ډوډۍ او استراحت وروسته به کله ناکله مېلو او بازار ته تلل پر فرش او ظرف سربېره یې داسې انتیك او مودرن شیان د کور د ښکلا لپاره هم اخیستي وو. چې حتی ډېر خلك ور سره نا اشنا وو او د ماشومانو د لوبو خو هېڅ داسې شی نه وپاتې چې هغه دې فیروز خپلو ورو ته نه وي اخیستي پر فیروز خپل ماشومان ډېر ګران وو، دومره نازولي یې ساتل چې حتی هېڅکله یې چا ژړا نه وه اورېدلې. د فیروز د ټولو ښو عادتونو څخه یو ښه عادت دا و چې هغه له هېڅ کوم سیاسي ټولګي سره تړښت نه درلود او تل به یې د نورو سوداګانو تر څنګ کتابونه هم اخیستل او لوستل به یې او بیا به یې د خپل کور په کتابتون کې ځای پرځای کول. د فیروز ژوند ښه جوړ شوی و د ځورېدلي زړه د اُمیدونو غوټۍ یې په غوړېدو وې او له خپلو ماشومانو سره به یې په خندا او خوښۍ شپې ورځې تېرولې چې د ملك په وچه د خونړي انقلاب سېلاب بیا راپورته شو او یو ځل بیا یې د ډېرو ښوزلو او خوارانو هیلې تر خپټې لاندې کړې، د پنځه، شپږو رئیس جمهورانو پاچاهی شوه، بې امنې او ګډودې رامنځته شوه او په پوره اطمینان د ټوپك خاوندانو ته ملك میدان شو او هر یو له خپل ټوپك نه په استفادې وهل، ټکول، وژل په دولتي او د خلکو په شخصي شتمنیو په پوره بېرحمۍ سره چور او تالان پیل کړ، په دغه تلان کې د ډېرو نورو بېوزلو په شان د فیروز کور هم بې پوښتنې پاتې نه شو او په پرله پسې توګه یې په رڼا ورځ کالي له کاله یوړل شول .

ما چې د هغه بې شمېره کتابونه او ښکلی کتابتون لیدلی و له مودو مودو لکه د مجنون په څېر د هغه د کتابونو د بیا لیدو او لوستو لېواله وم او د همدې لېونۍ مینې په هڅو نه بالاخره کابل ته ولاړم د فیروز ښکلی کتابتون زما زړه دومره تسخیر کړی و چې تر ټولو لومړی د همدوی کور ته ولاړم، دروازه مې ورووټکوله یو سړی راووت له سلام او روغبړ نه وروسته مې ترې په بېړه پوښتنه وکړه وروره! ښښه غواړم دا خو د فیروز کور و ته یې پېژنې؟

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
ketabton.com

هغه موسکی شو او وې ویل: دومره ژر دې هېر کړم ته فلانی نه یې؟ زه خو دې پېژنم د همدې خبرې په اورېدو ما هم وپیژنده بیا ورغاړې وتم او لاسونه مې ترې چاپېر کړل خو دا هغه فیروز نه و چې پخوا ما لیدلی و اوس یې پر مخ غوښې پاتې نه وې رنګ یې سپېره و او شونډې یې د ډېرو کړاوونو او مصیبتونو له مخې تورې ګرځېدلې وې، زه یې په داسې سپېره لیدو ډېر خواشینی او اریان دریان شوم خو هغه زما په لیدو ډېر خوښ او خوشاله و، سمدستي یې کور ته ننه یستم، په یوه کوټه کې یې یو شکېدلی او پېوند پېوند خیرن ټغر غوړېدلی و پرې کښیناستو خو زه ډېر حیران وم ځکه چې دا کوټه ما مخکې ترګ دې شېبو هم یوځل دوه لیدلې وه، سرې غالۍ، بالښتونه او سره ښکلې توشکونه پکې غوړېدلې وو او په چاپېره الماریو کې ډول ډول انتیك شیان په ښه ترتیب سره اېښودل شوي وو، زه خو د دغو صحنو په لیدو نور هم دردمن شوم هرڅومره چې مې فکر په بله اړوه نه اوښتو هېڅ صبر مې ونه شو زړه نازړه او په ډېر احتیاط سره مې ترې پوښتنه وکړه. فیروزه! هغه فرش ظرف او کتابونه څه شول؟ د هغه سترګو ته غټې اوښکې راغلې شونډې یې ورپېدې او په پرسیدلي ژړغوني آواز یې وویل: ډېر یې چور شول او څه چې پاتې وو هغه مې له ډېره مجبوریته او بدې ورځې د نفقې لپاره وخت په وخت وپلورل او له تا څه پرده ده دا دې اوس بیا په کور کې د خوړو څه نه شته له بلې خوا د یخنۍ موسم هم په رارسېدو دی حیران یم چې څه وکړم؟

څو ساعته مو د زړه خواله سره وکړه د هغه دا دردوونکی حالت زیاتي ما ته د زغم وړ نه و او د هغه په لیدو زما د زخمي زړه پرهرونه نور هم څېرېدل، غوښتل مې چې ترې ولاړ شم په وچ زور مې تروې ځان راخلاص کړ. د دغې ځوروونکې پېښې تر لیدو وروسته مې نور په کابل کې د شپې تېرولو وس پاتې نه شو له واره پېښور ته راستون شوم خو د هغه د ژړغوني آواز انګازې مې په غوږو کې وې او آرام یې راباندې حرام کړی په پېښور کې مې د خپلو ملګرو او دوستانو یو څه مرسته او کومك راغونډ کړ او له یو څو ورځې وروسته بیا په خورابیړه د کابل په لور روان شوم د لارې په اوږدو کې مې یوه اندازه ضروري سودا هم له ځانه سره واخیسته، کابل ته ورسېدم په ټیکسي کې سپور او تر کوره ورسېدم، یودا مې د دروازې څنګ کې کېښوده او بیا مې دروازه وډبوله، لږه شېبه تېره شوه بیا مې وډبوله په دا ځل د ګاونډې له کور نه یو تن راووت ما سمدلاسه ترې د فیروز پوښتنه وکړه خبره څه ده ژر شه وایه :

ګڼ خلك نور هم راټول شول او یو تن راته داسې وویل تا ته به معلومه وه که نه چې فیروز خپل بچې ډېر نازولي ساتل او حتی په همدې سختو شرایطو کې یې هم په نازل پالل، د کور ټول اسباب یې خرڅ کړ خو کوچنیان یې وږي، تږي نه کړل اوس یې چې هر څه ختم شوي وو او په دې موجوده قحطۍ کې یې بل هېڅ مدرك هم نه درلود نو د خپل اولاد د لوږې او تندې د زغم نه ونن یې څلورمه ورځ ده چې ځان یې پخپله وژلی او له مرګ نه را وروسته یې اولاد او ښځه هم مونږ ونه لیدل خدایزده د دغه خونړي سېلاب څپو کوم خوا یوړل .

پېښور 1374 کب 17

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

پټه خبره

پرون ځو زلمیو بیا بیا د ملك اکبر خان پوښتنه وکړه، د ورځې زاره په چاودېدو وه خو پوره تیاره لا خوره نه وه او د اسمان په لمن کې لمر لکه د ژمي نارنج پر تورو غرو باندې تګ ژېړ ښکارېدو د مرغیو سیلونه د چنارو پر لوري راسر وو او په دېرو کې د ډول، ډول اوازونو شور او زوږ و چې پر دغه لمونځ قضا وخت هماغه مخکیني مېلمانه بیا راغلل، موټر یې پر سړك ودراوه او د ملك صیب د کور ور یې ورو ورو ور وټګاوه، ملك د ګلانو للون کاوه، اخوا دېخوا یې وکتل کوم ماشوم یې تر سترګو رانغی، په خپله یې بسم الله کړه او د وره په لوري ولاړ، بهر یې له ولاړو زلمیو سره ښه په ورین تندي روغبړ وکړ، تر دې وروسته یو تن چې د کارتوسو ډکه غاړکی یې پر اوږې وه د لنډې شېبې له پاره له ملك صیب سره ګوښې وپسېده او بیا سم له واره موټر ته وختل، ملك حیران او شکمن شانتې ښکارېده؛ خو څه یې کړی وای. د دوی په وړاندې بې وسه و، پرتېوله را یې ډېرې خبرې په زړه کې تېرې شوې، کله به یې ویل هسې نه چې زما جایداد او دولت ته یې کوم چل جوړ کړی وي، بیا به یې له ځانه سره ړلی سوچ وکړ او ویل به یې نه داسې خو نه ده، اوس خو هغه پخواني نیستمن هم له مونږ نه ډېر مال او دولت لري، تر لږ فکر وروسته یې بیا له ځانه سره وویل، لکه چې زما مشرۍ او ملکۍ ته یې چل ړلی کړی وي، تر لږ ځنډ وروسته یې په خپله دا پوښتنه هم ځواب کړه او ویل یې دا خو بېخي غلطه ده، نه نه داسې هم نه ده، اوس خو هر سړی ملك دی او د خپل مټ په زور پرېکړې کوي. پر ټوله لار یې له ځانه سره همدارنګه پوښتنې او ځوابونه اړول را اړول په فکرونو کې ډوب و، شېبه پر شېبه یې ډول، ډول اټکلونه کول، چې نوې جوړې شوې ودانۍ ته ورسېدل او سترګې یې له هغه چا سره مخامخ شوې، چې د دی لارې یې څارلې، ملك صیب چې تر ځو له موټره را کوزېده، هغه د موټر څنګ ته رانږدې شو، له ملك سره یې په خوشالۍ او ورین تندي سترې مشې وکړه او په ډېره پسته او خوږه ژبه یې د کور کلي احوال ترې وپوښته، په ورو ورو ګامونو یې له خلکو لږ وړاندې او ګوښې کړ او د خپلې غوښتنې په اړه یې د خبرې سر راواخیست. د ملك حواص ورو ورو خړېدل او روحیات یې هم ساعت پر ساعت خرابېدل، له ډېرې غوسې سور او شین شو، خو چې شا او خوا یې کتل او فکر یې کاوه هېڅ یې له لاسه پوره نه وو او قوماندان صیب به په ډېرې سپین سترګۍ خپلې خبرې بیا بیا راغبرګولې خو ملك ورته همدا یوه خبره کوله چې پوله، پتې، ملك مال او دولت هر څه چې غواړې در کولای یې شم، خو دا غوښتنه دې ناشونې ده .

خو هغه چې پر بچه ولاړ او د کشمیر ننداره یې کوله، د خپلې ځوانۍ په غرور مست و په سترګو کې یې حیا او شرم نه وپاتې او په خپلې غوښتنې یې بیا بیا ټینګار کاوه او بالاخره له پرېکړې نه مخکې یې ملك ته وویل. چې دا کار خو په زوره هم کولای شم، خو ستاسې د احترام په خاطر دا نن شپه تاسې ته مهلت او تردې وروسته یې په کور وسپاره، له ډېر غم او خپګان نه په لږه شېبه کې د ملك په رنګ کې ځمکه او اسمان بدلون راغلی و شونډو یې له هیبته تورې اوښتې او پترې یې نیولي وو او مخ یې هم لکه کور کمن ژېړ اوښتی و، میرمنه یې چې یوه هوښیاره ښځه وه، د ملك په لیدو له واره پوه شوه، چې څه خبره خو شته! له لږ صبر او استقامت وروسته یې له ملك څخه پوښتنه وکړه، څنګه

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوخته راغلې، خير و چېرته تللی وې؟ له ما سره سودا وه، جومات ته مې ماشومان درلېږلي وو هلته هم نه وې، ملك لږه سا واخيسته او له ډېرو خبرو يې خوله ونيوه، يوازې همدومره يې وويل هغه زمونږ د فلاني نوكر زوی غوښتی وم، څه كار يې و او بيا نېغ په نېغه خپلې كوټې ته ولاړ، تر نيمې شپې يې نفلونه وكړل بيا يې قرآن شريف راواخيست، پر مصلې ناست او سبق يې وايه، چرګبانګ مهالې تر هغه چې رڼا يې لګېده ملك پر قرآن پړمخې پروت او پر وښكي يې نرۍ وينه را ماته شوې وه .

22غويی 75

Downloaded from: The Digital Library

وړه زړه

دا ملك د پښتنو دی، مونږ ټول پښتانه یو، زمونږ پلار نیکه پښتانه تېر شوي او د پیړیو راهیسې مونږ پښتانه یو د زمان کاکا په زړه او خیال کې به داخبرې گرځېدې او بیا چې به یې د خپل فکر نیلی په چم گاونډ او خپلو خپلوانو وځغلاوه ویل به یې چې ټولو گاونډیانو خپلې پېغلې خویندې او لونې واده کړي او چې له خپل ځان نه به یې خپلو مشرانو او کشرانو وروڼو او خویندو ته پام شو چې هغوی هم خپلې پېغلې ودوي نو بیا به یې له ځان سره وویل :

رښتیا چې خور ولور د ساتلو شی نه دی گنې د امان کاکا پښتون ضمیر دا کله منله چې خور، لور چا ته ورکړي. ده لا د همدې مشورې سر لتاوه چې خور یې بیا راغله له ورانه په خندا وه او ویل یې لالا خپه کېږه مه دا ځل بیا مطلبي راغلم او تر هغې به ځم راځم چې دا شیروار وشکیږي. ښه راوکړې او خوله راته خوږه کړې لالا خلك پردو او نابلده خلکو ته خپل صفتونه کوي زه به درته د ځان څه صفت کوم تا ته هر څه معلوم دي مام پیچني او خوریا دیم د هغې پوهې ته خو هسې هم کلیوال هك پك گوته په غاښ دي او وایي چې د ویښې مور نه زوی تښتوي شکر له هر چا ښه دی پاکولته یې ویلې پاکولته یي دی داسې نه چې څوك به لور را نه کړي، هر سړی یې په منډه راکځ خو د زرو قدر په زرگر وي او بیا یې دا خبرې د ښې غوښې ښه شوروا وي. بده ښځه تنگه پنه ده. بده ښځه کړه پښتۍ ده ماته به شي خو سمه به نه شي، ژبه د زړه کنجي ده ژبه د عقل تله ده، سپوږمۍ له اولې شپې مالومیږي ښځه د پلار د کوره .... دا خبرې یې داسې په ترتیب وکړې تا به ویلې چې د ښځو په هلکه کوم علمي سیمینار ته خپله لیکلې مقاله لولي ما ته دا ټول نیك خویونه او اخلاق په خپلو وریرو کې ښکاري، زما مې خپلې وریرې په بل چا پېرزو نه دي ما ته خپلې وریرې گرانې دي، ما ته له هر چا ښکلي او ښایسته ښکاري ورك دې پردي شي خپل خو خپل وي، که پېر خس شي هم د مرید بس شي زما همدې سره پرده او گوزاره کېږي لالا! زه د پلار له کوره ځان نه شکوم خدایزده کومه ورځ نیمه به ژوندۍ یم او که نه؟ پرېږده چې دا د پلار کور مې نورم زما شي لکه اوبه چې په ډانگ نه بېلېږي دا بچي مو هم داسې نوك او وری شي، لالا کاشکې خور او لور په کور د ساتلو شي وی؟ هر چا به ساتلې دادادې خدای وبښي زه چې پرې څومره گرانه وم هومره یې په لرې او پردو خلکو کې گوزاره کړم، د ښځو برخې خوارې وي خپلو کورونو کې پردۍ وي، زه خو ستا خپله خور یم پردي چا ته خو یې درنه نه غواړم، هغه دې هم خپل خوری دی .

لالا زه خو هم پښتنه یم که په پښو مې وهې په سر به راځم او که پر سر مې وهې په پښو به راځم ما هغوی ته مه کموه او مه مې په نذرونو و زیارتونو سره کوه ما په دومره لویه دنیا کې ستالمن ونیوه تا ته مې ځولۍ وغوړوله تشه او بېنوا مې مه پرېږده سپین سرې له راتلو سره سمه د لالا سره پیتاوې ته په کټ کې کښیناسته او دا ټولې خبرې یې له سترې مشي وروسته په یوه سا وکړې سپین ږیري لالا ورته غوږ اېښی و ښه، هو، ښه یې ورته کول سر یې ښوراوه او ټالۍ یې وهلې او په خپلو سوچونو او فکرونو کې ډوب و هغه په دوه جالو کې گیر و، له وې خوا که پر خور مهربانه و، له بلې خوا په لور هم زهېرېده، سپین ږیری لالا فکرونوپه مخه کړ او په زړه کې به یې عجیبه خبرې اوښتې را اوښتې، زما لور خو لا پېلغه شوې هم نه ده د کلي خلك به څه وایي. وایي به چې پرې تنگ شوي ساتلای یې نه شوه

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ یې نه شوه ورکولای ځکه یې خامه خو له وړه جلۍ مېره ته ورکړه بیا به بل فکر ورغی خلك دې هر څه وایي اختر خو پټ مېره نه دی ما پسې به څوك څه وایي، ما خو ټول کلیوال پېژني او بیا که کوم کس نیم پیدا هم شي نو سین خو د ... په خوله نه مرداریږي څوك چې بل سپکۍ، ځان سپکۍ مونږ به د چا خولې ته کلپ اچوو؟ پردي چاته خو یې نه ورکوم نه پرې مال دولت اخلم رښتیا چې ښځه خو هسې هم پردی امانت وي اول اخر به یې کوم کس ته ورکوم او بیا دا خو مې خپله خور ده د یوې چرګۍ خلك یو او بیا یې سمدستي په لنډه شېبه کې بل فکر وجنګوه: او که غلې غوندې ښه ورته وکړم خو اوبه چې هر څومره پټې لاړې شي له ورایه څرګندېږي او په تېره بیا د ورکړې راکړې خبره به په دې کلي کې څنګه پټه شي؟ دا خو اوښ په بده وهل دي لنډه دا چې لور یې ورکړه او څه موده وروسته واده هم شوه او خدای یو زوی هم ورکړ، خو د زوی پل ور پورې ښه نه شو د هلك خوشالي لا په کور کلي کې خپره وه چې له مسکونه خونړی توپان راوالوت او زمونږ په ملك کې د سرونو په فصلونو لو ګډ شو په رښتیا یې د نیمې ورځې حکومت د سلو کلونو کورونه ورانوي او پېغلې بې څوکه کوي په تېره بیا پښتنې پېغلې چې تر قیامته پورې د مېړه په نوم خپله ځواني خاورې کوي او سر سپینوي د دې خونړي سره توپان اولې څپې د همدې پېغلې اوربل میرات کړ او د نورو لاس ته یې کښېنوله او د دې غریبې برخه لانوره هم ځکه خواره وه چې څو اوونۍ وروسته یې هغه رنځور غاړې کلك زوی هم په پلار پسې لاړ او د ژوند خوږ نعمت ته یې مخ ښه وویله ورځې شپې پر کونډې خوارې تېرې دې شپږ اوه میاشتې وروسته یې خدای د ځوانې مرګ مېره په وروستۍ نخښې خولۍ بیا ډکه کړه او د بل زوی مور شوه. دغه بې اسرې کونډه چې د عمر نولسم خزان یې لکه د شپېته کلنې زړې بوډۍ غوندې سرتك سپین او مخ یې هم له ډېرو کړاوو ګونځې ګونځې کړي و که څه هم په خپلو خپلوانو یې ډېر قدر و ټولو به یې زړه ساته او هر چا به یې زوی ناز وه، خو بیا هم انقلاب په زړه سورۍ کړې وه ډېر کلونه په منځ کې تېر شول یتیم هم زلموټکی شو، له اتلسو کالو وروسته کونډې خپل بکس پرانیست او د خپل واده د جامو په لیدو سره بې اختیاره پر بکس پرېوته.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

ډاکټر صیب

ډاکټر صیب په اونۍ کې یو، دوه ساعتونه په مونږ هم درلودل هغه به ټولګي ته تر راننوتو وروسته د معمول په څېر د یوه تن دوو نه د روغ جوړ پوښتنه کوله او شېبه وروسته به یې په ډېره ښه او خوږه لهجه درس پیل کړ، هغه په خارج کې دوکتورا اخیستې وه او په خپل مسلك کې په ځان غره و وخت ناوخته به یې د سبق په منځ منځ کې یوه نیمه ټوکه هم کوله که هغې به له موضوع سره اړیکې درلودې او که نه، په ټولګي کې به د ویلو وه او که نه خو ډاکټر سیب د خپلې خاصې لورینې له مخې د زده کوونکو د خندولو په خاطر ویله خو تر ټولو په زړه پورې د هغه د خارج کیسې وې، چې د کال تر پایه نه تمامېدې او د مثال په توګه په یې کارولې کله کله به دومره اوږدې او خوندورې هم شوې چې د سبق شېبې به په کې ختمې شوې او ټاکلې موضوع به له یوې اونۍ بلې اونۍ ته پاتې شوه. شاګرادن به د اړتیا پر وخت پرته له کوم بندیز او اجازې څخه له ټولګي وتل او راننوتل ډاکټر صیب د حاضرۍ پابند هم نه و خو کومه ورځ نیمه به یې چې په دویم لین کې لومړۍ څوکۍ تشه ولیده نو بیا به یې ضرور حاضري اخیسته او پر غیر حاضرو به یې ښه د زړه له کومې بخۍ کولې، خو له غوسې سره سره بیا هم ډاکټر صیب ډېر شفیق او حلیم مزاج درلود چې د شاګرد له ناورغۍ او تکلیف نه به خبر شو حاضري به یې سپینه پرېښوده خو لکه چې زما د څنګ ملګری نه و تر څو چې به یې ما عذر وایه نو د حاضرۍ په کوټه به یې بیا ورته ورته د غضب کرښې راکښلې وې زما ملګری ډېر هوښیار، با ادبه او حیا ناك و هغه د ډېرو نیکو اخلاقو خاوند و، تل به یې د استادانو احترام کاوه، ټول استادن او شاګردان ترې خوښ وو هغه په ټولګي ته تر راتلو د مخه نوی سبق له ځانه سره لوستی و په کوم ټکي چې به پوه شوی نه و د پنسل کرښه به یې ترې چاپېره کړې وه او د خپلو سبقونو تر څنګ به یې تل اضافي مطالعه هم کوله او له استادانو سره به یې ډېر ښه علمي بحثونه کول چې زه او زما غونډې ډېر شاګردان به د هغه علمي پوخ استدلال ته لاس تر زنې ناست وو .

زمونږ په ټولګي کې د ډاکټر صیب دې عمل ته د هېچا پام نه و یوازې زما ورته خدای پام کړی و او فکر به مې کاوه چې لامل یې پیدا کړم هغه به دځان پوهولو پر خاطر ډېرې په ځای معقولې او سمې پوښتنې کولې خو نه پوهېدم چې د هغه په غیابت کې ډاکټر صیب ولې ډېر خوشاله ښکارېده د شونډو پر سر به یې نرۍ موسکا وکړه او په ډېره رموزه کنایه کې به یې وویل: نن که خیر وي پوښتنې نه شته پروګرام به ورسووا\" حال دا چې د کال تر پایه د درسي کتاب پنځم مخ ته ونه رسیدو ما چې به د ډاکټر صیب په دغه مرموزه کنایه کې د خپل عقل منداټو هر څه څرخاوه د همدې یوې توجیه کوچ به ترې راووتل او هغه دا ما به ویل چې ګني ډاکټر صیب په پوښتنه خپه کېږي تر دې فکري شاربنې وروسته به راته د خپل ملګري عیب په ګوته شو او هغه دا و چې هغه به په وړه خوله کله نا کله داسې پخه او ژوره پوښتنه وکړه چې د داکټر پر تندي به د لوړ علمیت سره سره بیا هم خولې را ماتې شوې، د ځواب تر پایه به یې څو څو ځلې شونډې پر ژبه لمدولې او د وینا په ترخ کې به یې په یوه ځانګړي رموز کې د عجز الفاظ له خولې راوتل زما ملګري چې به د ډاکټر صیب دا پرېشانه حال درك کړ رنګ به یې تك سور او بیا به په خپله پوښتنه

Download from: ketabton.com

Downloaded from: ketabton.com

پښېمانه ښکارېده اګر که ډاکټر صیب ډېر اندك رنجي هم و، په امتحان کې به یې سهي ځواب پدې غلط حسابوه چې تا (سین) ته درې غاښې نه دي ورکړي او یا د نوم پر ځای دې ولې (ضمیر) کارولی دی او دا دې .... خو هغه چې به د ځواب ورکولو پر وخت د ډاکټر صیب وچې شونډې او ډډ اواز واورېد، نو د ډېرې حیا نه به یې د ډاکټر صیب له هرې خبرې وروسته ویل صحیح ده درسته ده پوه شوم.

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

یوه سپړه په (22) لکه افغانۍ

د کوچني اختر لومړۍ او که دویمه ورځ وه. خدای مې دې غاړه نه بندوي د حاجي لالا سره یوازې د مبارکۍ په نیت د منتظم کاکا کور ته ولاړم، هلته ناستو ګڼو مېلمنو په ورځني سیاست مجلس تود کړی و، هر یوه د سیاسي خاطراتو دیوانونه پرانستي وو او د انقلابي نادودو یو یو نکل یې ترې کاوه که څه هم د ټولو مېلمنو کیسې نکلونه او ترخې خاطرې د لیکلو وړ وې خو ماته تر ټولو د مزاري ځوان ډاکټر نوري غمجنه کیسه بیخي عجیبه ښکاره شوه، چې ویل یې \"چندی قبل از مزارشریف قصدی سفر کابل کردم به همین نیت از خانه به سوی اسټاه کابل در مزار شریف در يك موتر فلانکوچ شیشتم و به سوی کابل روان شدیم پس از سه چهار ساعت از پلخمری هم گذر کردیم نزدیك همینچا از سوی تفنداران موتری ماتوقف شد، یکی از تفنګدارن مرا اشاره کرد و گفت این جا بیا من هم موتر را ترك کرده زود نزدیکش رفتم، گفت از کجا استی؟ گفتم از مزار شریف گفت بیا دورغ نه گو من تورا میشناسم اوغان یی من به خاطر پاکی این اتهام به قسم و قران خوردن پرداختم خلص این که پس از بسیار قسم عذر و زاری او از صرحت لهجه ام یعقین کرد و دوباره به موتر برگشتم، به شخص همجوارم امد و گفت سوی انښتانم ببین، میشناسی دردستم چیست؟ شخص همجوارم نا چار جواب داد بلی صیب این شبش است؟ گفت می فهمی بچیم بی خرچ شدیم این را میفروشم به گو چند میخری؟ رفیقم هیچ نه گفت. پس از سکوت کمتر به لهجه دهشتناك گفت کر کونی، باه کی می گویم؟

پس شبش را دست به دست تسلیمش کرد و گفت این که تو از خود هستی خیر است فقط دولك بتی؟!

چاره نه بود مجبور شد دولك افغانی را برایش حساب کد توفنګدار از موتر پاین شد و عاجل باز به موتر برگشت گفت وطن دار خفه نه شو امانت ام را بتی به این قیمت نه می فروشم بسیار تاوانی می شوم اشبش دلیر که از ایام کثیر با تفنګدار کورسنه بود از موقع حساب کردن پول استفاده عظیمی کرده و فرارنموده بود از وحشت و دهشت اینها همه مسافرین خاموش و ازحرف گفتن حق عاجز بودند .

رفیقم ناچار بود و نه می فهمید که با این تاجر بزرگ ملی چه نوع معامله کند؟ در همین مصیبت بود که تفنګدار باز صدا کرد، باکی گفتم من باتو سودا نه می کنم ینه پولترا بگی و امانتم را بتی؟!

ما و دېران این سو و آّن سو می دیدیم اگر اشپش غضب زده پیدا شود که باز گفت یا امانتم و یا بیست لك افغانی توانش را پتی و اگر نیست خونت را قرت میکنم؟

تفنګ را از سر شانه اش پاین کرد و مرمیهاش را زیر کرد. مسافرین وار خطا شدند از ترس و بیم به رفیقم شور و فغان کرد و گفتند هر چه که اینها می گوید درست است شما ملامت استید مال و یا قیمت اش را تسلیم کنید. رفیقم چون جوان زیبا بود خاطر حیات جانش کمك کردیم و مبلغ مذکور را پرداختم .

1376سلواغه 20

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library

کيڼ لاس

له ډېرې مودې راهیسې مې د کابل لیدل پر زړه ارمان و کله چې په خلکو په ښکلا یادوه ما به من من غوښې اخستې او ویل به مې خدایه شکر چې زمونږ د وطن ناوې هم دومره ښکلې ده، چې اغیارو ته هم په کې د خو ځای نه ښکاري او ستاېې. په ښکاره که څه هم له ډېرې خوښۍ په جامو کې نه ځاییدم، خو د زړه وزرې به مې د پتنګ په څېر د مینې او عشق پر بلو ډېوو سوځېدې او د هوس هم دا یوه لمبه پرې تېرېده چې کابل ووینم او ذهن به مې د نالیدلې لیلا رنګارنګ ښکلې تصویرونه د سترګو په اینو کې انځورول او هره شپه به د خیال پر وزرو له مېوو نه په ډکو شنو باغونو، تازه چمنونو، تر شنو شنو ونو لاندې په پاکو او ارتو جادو کې د لوړو دنګو او

زړو وړونکیو ودانیو تر څنګ د داسې یو جنتي ښار په زړه کې ګرځېدم، چې له څلورو خوا وو سپینو او شنو لمنو غرونو په خپلې غېږېکې نیولې و د نسیم په خوږو نغمو به یې للو کاوه او هره شېبه یې پرې ګلورینې وږمې اورولې، له مانه به ځینې وخت په دغه نا اشنا خوندونو کې ځان ورك شو، واه واه به مې کړل له ډېرې خوښۍ نه به مې سر وښوراوه چې راویښ به شوم سترګې به مې وموښلې او په غټو غټو به مې ګرد چاپېره وکتل داسې تیاره به خوره وه چې سترګه په سترګه نه ښکاریده سره سمخه به وه، یوازې له ګړونج نه به مې د موږکانو د پښو ښکالو او دکیررو شپېلي اورېدل چې د غنمو له ګوډې او د ډوډیو له سوزې تاوېده راتاوېده. چینچو به هم د ماشو غوندې ځانونه ناسو به نه ګڼل او له پورته ډاګو به یې تر کهار ایسته زما عادت وماته بیا تر سهاره خوب نه راته او تر ملا بانګه به مې سوچونه جنګول دا ځلې مې پرېکړه وکړه چې تر څو پورې به د خیال پر وزرو د خیالي باغچو ننداري کوم. اوس خو زمونږ سپېڅلی ارمان پوره شو د خدای شکر الحمد الله شریعت نافذ دی او اوس خو څه مانع هم نشته نن چې جنتي کابل نه ګورم نو... په ټینګ عزم مې دا ځل د کابل د لیدو هوډ وکړ له کوره را بهر شوم او د موټرو تمځي ته مې ځان ورساوه، شور و زوږ و ګڼې موټرې د سورلیو په انتظار لیکه نوبت ته ولاړې وې دوه درې ګادي زما په مخکې ډك شول او لاړل خو ما د خپل عادت له مخې هغو ته ځکه زړه ښه نه کړ، چې زاړه او بېخونده ښکارېدل. د څلورم ګادي په تازه رنګ شویو ټیمانو مې هسې سترګې خوږې شوې ورپورته شوم او پر وروستي سیټ کښېناستم، ګاډی ډك شو او د کابل لار یې ونیوه پر ټوله لاره د سړك تر څنګ او ورسره د غرونو په لمنو او څوکو کې ځای پر ځای د پخوانیو ځواکونو غښتلې او پیاوړې پوستې او پرې ولاړ ټانکونه له ورایه ښکاره کېدل د سرو جنډو پر ځای پرې له برم او ویاړه ډکې شنې لوړې جنډې رپېدلې له ننګرهاره تر کابله ګام په ګام د سړك په دواړو خواوو کې پرتو سویو او ویجاړو شویو اثارو د مومن ولس د مېړانې او سرښندې ګواهي ورکوله موږ د هره شي ننداري په سړه سینه او پوره غور ځکه کولې چې زمونږ د موټر لړمون سوری و د جنازې د موټر په څېر ورو روان و او پر دې سربېره دوه درې ځایه وران هم شو. خو څه مو کړي وای له خپله بخته مو انګېرله چې په رڼا ورځ یې د موټر په رنګ شوي څرمن تېر ایستي وو .

Download from: ketabton.com

Downloaded from: The Digital Library
(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر خو نه و روغه کښتې وه لکه پر اوبو چې روانه وي ټول حواص خواص د هيلۍ وو د اوبو څاڅکى چې به تر سترګو شو استاد به ورو پر بريك پښه کېښوده لنډه دا چې شپبه پر شپبه به يې په مخ اوبه ورشيندلې او جل وهلې تنده به يې ورماتوله. له هر ځل ودرېدو سره به د استاد او د سورليو تر منځ نانډرۍ وې خوزه بې پروا وم او سترګې مې له تېر وخت نه په پاتې آثارو کې ښخې وې ورسره به مې د هجرت ترخې او ستوتزمنې شپبې هم سترګو ته ودرېدې په حيرت او تعجب مې سوبو روسي ګاډو او ټانکونو ته کتل له دې شپبو مخ کې په ټول عمر کې په ما د خوښيو داسې خوږې شپبې نه وې راغلې په سترګو کې مې له ډېرې خوښۍ اوښکو موجونه وهل او د خداى شکرونه به مې ادا کول او د څنګ ملګري ته به مې د لمانځه، اوداسه، ږېرې او هجرت فضايل په دې نيت بيانول چې ما ويل که خداى وکړي او زما خبرې پرې تاثير وکړي، خداى به په ثواب کې ما هم ورسره شريك کړي ما ورته په ډېر اخلاص او مينې د يو صحابي(رض) کيسه پيل کړې وه نيمه شوې لا نه وه چې موټر بيا ودرېد او يو تن د اوږدو څڼو او ګڼې ږېرې ښکلى ځلموټکى موټر ته راوخوت په لوړ آواز يې وويل: السلام عليکم په خير راغلئ، ستړي مه شئ، که خپه کېږئ نه يوه پوښتنه کوم خو رښتيا به وايي مونږ ټول لاغلي وو چې هغه بيا خوله ډېره پسته کړه او ويې ويل چا چې د نن سهار لمونځ کړى وي چپ لاس دې پورته کړي د موټر زياتره سورليو لاسونه پورته کړل خداى مې دې غاړه نه بندوي که له چا نه په دې سهار قضا شوى هم و خو د دې خوښۍ له امله چې په ملك کې د لومړي ځل لپاره د لمانځه د کولو پوښتنه په جهر کېدله، ټولو لاسونه پورته نيولي وو. هغه په لنډه شپبه کې ټول تر سترګو تېر کړل او بيا يې په ډېر مات مخ وويل کاکا جانه !

ته دغه او هغه او... که تکليف نه وي د لږې شپبې لپاره راښکته شئ وېرېږئ مه هېڅ خبره نشته فقط زمونږ ملګري يو څو خبرې درسره کوي د سورليو شور زوږ شو، يوه شېبه په منځ کې تېره شوه په دې کې ما له وروستي سيټ څخه غږ کړ: ځئ چې ورشو، خير دى څه پروا کوي زما په دې خبرو سره يو يو په کوزېدو شو تر ټولو وروستى زلموټکى راکېوت، د موټر دروازه يې په ګرز سره جوخته کړه لاندينو ملګرو يې د ټوپکو خولې نابېره موږ ته نېغې کړې پر ماشوو يې ګوتې اېښې وې او وار خطا لګيا وو هله قطار شئ ، ليکه ودرېږئ، يو يو ځئ تالاشي ورکوئ او موټر ته خېږئ، د خبرو شان نه و د ټوپکو زور و هر څه يې چې ويل مونږ منل زلموټکى له دروازې سره ولاړ و مونږ يو يو په وار ورتلو هغه فقط کېڼ لاسونه کتل او ساعتونه يې ترې خلاصول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Get More e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com - Digital Library

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library